

УДК 305:004.032.6:324»2020»

ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ: РОБОТА МЕРЕЖЕВИХ РЕГІОНАЛЬНИХ МЕДІА ПІД ЧАС ПЕРЕДВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ 2020 РОКУ

А. В. Гамора

Анотація. У цьому дослідженні описується проблема гендерного дисбалансу в медіа при висвітленні політичних процесів. Методом системного аналізу та моніторингу контенту на прикладі матеріалів українських регіональних мережеских медіа проаналізовано дотримання ними гендерної рівності, балансу та чутливості під час передвиборчої кампанії 2020 року.

Ключові слова: гендерний баланс, гендерна рівність, передвиборча кампанія 2020, регіональні онлайн-медіа, сексизм.

Необхідною засадою функціонування демократичного суспільства є рівноправна участь жінок і чоловіків у політичних та виборчих процесах, здебільшого задля забезпечення гендерної рівності та врахування однакових потреб та інтересів обох груп. Однак, навіть у тих державах, де парламенти формуються на засадах загальних, регулярних, таємних і вільних виборів, спостерігаються проблеми з представництвом національних меншин, соціальних прошарків, громадських об'єднань та жінок, що ставлять майже половину населення [1]. Україна поступово рухається у напрямку гендерної рівності, але питання диспропорції на керівних посадах у політичній сфері лишається актуальним. Згідно з Національним опитуванням з питань рівності між чоловіками та жінками в Україні [2]. 65 % респондентів проти 23 % опитаних погоджуються, що чоловіків частіше призначають на урядові посади ніж жінок, 66 % бачать, що наразі в політичному житті домінують чоловіки. У 2019 серед 192 країн у рейтингу представництва жінок у парламенті [3]. Україна займає 156-те місце та має одну з найнижчих часток жінок у владі – 11,6 %. Однак, станом на січень 2021 року показник сягає 20,8 % (88 осіб з 423), у результаті чого Україна посідає 112-те місце серед 193 країн. Порівняно з 2019 роком спостерігається прогрес у залученні жінок до ухвалення рішень. Хоча, до прикладу, у таких країнах, як Руанда та Куба частки депутаток у парламенті становлять 61,3 %, 53,4 % відповідно.

Кроком до гендерного збалансування в політичній царині для України стало запровадження гендерних квот у виборчих списках партій, що передбачають гендерний мінімум для жінок і чоловіків у розмірі 40 %. Метою впровадження квот є збільшення кількості жінок-кандидаток у мери, а також до міських та обласних рад.

Проблема гендерної незбалансованості у владному середовищі тісно пов'язана з роботою засобів масової інформації. Висвітлення діяльності політиків і політикинь, зокрема під час виборів, безпосередньо впливає на сприйняття кандидатів і кандидаток громадськістю та відповідно на голосування. Тому головним завданням журналістів при висвітленні політичних процесів є надавати рівнозначну кількість площі, як для жінок, так і для чоловіків, неупереджено висвітлювати кандидатів і кандидаток, їхні програми, та актуалізувати тему гендерної рівності в політиці. *Мета цієї роботи – проаналізувати дотримання регіональними мережескими медіа гендерної рівності, збалансованості та чутливості при висвітленні суб'єктів виборчого процесу під час передвиборчої кампанії 2020 року.*

Законодавча та нормативно-правова база

Гендерна рівність є важливою складовою у системі захисту прав людини, який прямо закріплений у Статуті ООН. Україна підтвердила свою відданість забезпеченню прав жінок

шляхом прийняття Цілей сталого розвитку ООН до 2030 р. та основних угод, присвячених гендерній проблематиці (насамперед, Конвенції ООН з подолання всіх форм дискримінації щодо жінок). Окрім того, гарантії гендерної рівності чоловіків та жінок (зокрема, у сфері зайнятості, освіти, навчання, економічній, соціальній та сфері прийняття рішень) були закріплені Угодою про Асоціацію між Україною та ЄС [4].

На національному рівні питання гендерної рівності регулюється Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні» [5] та Законом «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» [6], що передбачає рівні умови для реалізації та відсутність чи привілеїв за ознакою статі. Останній Закон також регулює діяльність засобів масової інформаційної в питаннях дотримання гендерної рівності. Зокрема, Стаття 21 «Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у діяльності засобів масової інформації» наголошує, що засоби масової інформації відповідно до законодавства сприяють недопущенню дискримінації за ознакою статі, а також поширення матеріалів, що відтворюють чи зміцнюють дискримінаційні уявлення про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків.

До документів, що регулюють гендерну рівність в політичній сфері належить прийнята в 2003 році Спеціальна рекомендація Кабінету міністрів ЄС державам-членам «Про збалансовану участь жінок і чоловіків у процесі прийняття рішень у сфері політики та суспільного життя» [7], у якій зазначається, що представництво кожної статі в органах, які приймають рішення в сфері політики або суспільного життя, повинно бути не менше 40 %.

Схожий документ нещодавно запрацював і в Україні. 16 липня 2020 року Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення виборчого законодавства» [8], який передбачає обов'язкові гендерні квоти у виборчих списках партій. Зокрема, в кожній п'ятірці партійного виборчого списку має бути щонайменше двоє кандидатів кожної статі. Гендерний мінімум для жінок і чоловіків становить 40 %

Ситуація з дотриманням гендерної рівності в регіональних медіа

Дані незалежного моніторингу [9, с. 162], що проводився за підтримки Ради Європи, показали, що тема «Гендерна рівність у політиці» в трійці найменш обговорюваних у регіональних онлайн-медіа разом із темами «Національні меншини» та «Крим», незважаючи на введення гендерних квот у виборче законодавство (рисунк 1). Зокрема, лише 9 матеріалів з майже 18 тисяч проаналізованих стосувалися обговорень щодо збільшення участі жінок у політичних процесах.

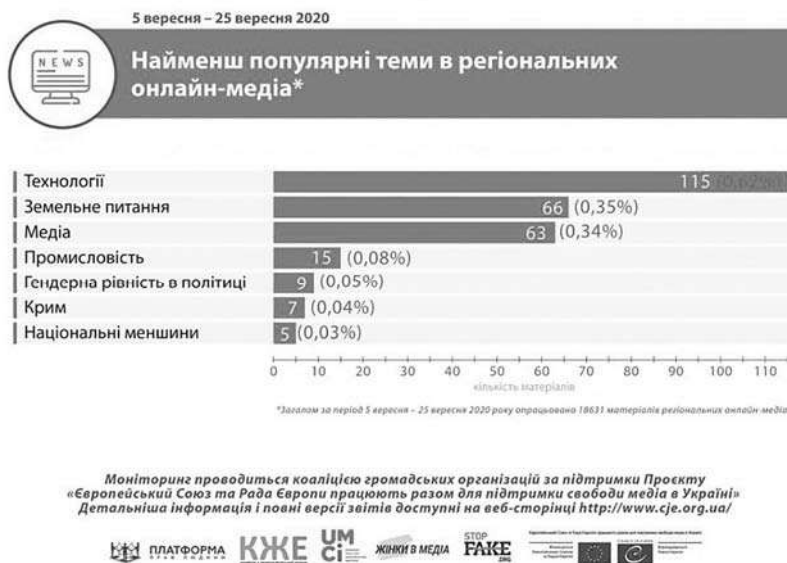

Рис. 1. Найменш популярні теми в регіональних онлайн-медіа [9, с. 163]

Попри зміни на законодавчому рівні, жінки лишаються меншістю в медійній сфері. Аналіз кількості площі [9, с. 167], наданої суб'єктам моніторингу регіональних онлайн-медіа показав нерівномірний розподіл (рисунк 2). Жінки отримали лише 215 млн пікселів або 12,61 %, тоді як чоловіки – 1491 млн пікселів або 87,39 %.

Рис. 2. Кількість площі наданої суб'єктам моніторингу: жінки і чоловіки в регіональних онлайн-медіа [9, с. 167]

Причинами дисбалансу є небажання окремих журналістів чи журналісток дотримуватися гендерної рівності в своїх матеріалах. За даними дослідження Інституту масової інформації 33 % журналістів вже дотримуються гендерного балансу, натомість 41 % опитаних вважає, що дотримання гендерного балансу ускладнить їм роботу [10].

Сексизм, поширення стереотипів та використання фемінітивів у регіональних онлайн-медіа

Стаття 47 п.4 Виборчого кодексу України [11] вказує, що засоби масової інформації та інформаційні агентства зобов'язані дотримуватися об'єктивності, неупередженості, збалансованості, достовірності, повноти і точності інформації, уникати дискримінації та сексизму. Однак, саме визначення «сексизм» як у Виборчому кодексі, так і в інших нормативно-правових України актах відсутнє.

27 березня 2019 року Комітет міністрів Ради Європи на рівні міжнародного акту дав визначення поняттю «сексизм» у Рекомендації CM/Rec(2019)1 [12] щодо запобігання та боротьбі із сексизмом. У рекомендації наголошено, що сексизм у ЗМІ сприяє терпимості оточення до «повсякденного» сексизму, що виявляється:

- через зневажливе або тривіальне повідомлення про зовнішній вигляд, одяг і поведінку жінок, а не про збалансоване та інформоване обговорення їхніх поглядів та думок;
- через зображення жінок та чоловіків у стереотипних ролях у сім'ї та у громаді;
- через незбалансоване представництво та відсутність змістовної участі жінок як коментаторок та експерток.

Випадки стереотипного висвітлення жінок у регіональних онлайн-медіа під час місцевих виборів є поширеним явищем. Найчастіше їх зображають у ролі дружини, домогосподарки, берегині сім'ї, нехтуючи професійними поглядами чи досягненнями. Згідно з дослідженням громадської думки [13] майже 70 % опитаних чоловіків погоджуються, що найважливіша роль жінки – піклуватися про власну оселю та

родину. Унаслідок формуються стереотипні уявлення щодо розподілу соціальних ролей та унеможлиблюється сприйняття жінки як політикині поза сформованого суспільством образу домогосподарки.

Ще однією необхідною складовою гендерної рівності в медіа є використання фемінітивів. Позначення за допомогою них у журналістських матеріалах жіночих професій, посад, видів зайнятості виокремлює особистість жінки у суспільстві, вказує на повагу до неї та є важливим показником гендерної чутливості редакцій регіональних медіа. У 2019 році Кабінет Міністрів України затвердив нову редакцію «Українського правопису», у 32-му параграфі якого йдеться про суфікси, за допомогою яких утворюються іменники на означення осіб жіночої статі, тобто фемінітиви.

За результатами анонімного опитування ІМІ [10], у межах якого було опитано 251 медійника, 63 % опитаних вказали, що постійно вживають фемінітиви у своїх матеріалах. Ще 15 % зазначили, що в їхніх редакціях немає жорстких вимог щодо цього і хто як хоче, той так і пише. 12 % опитаних журналістів відповіли, що не до всіх професій можна дібрати фемінітив. Тільки 4 % українських журналістів, опитаних ІМІ, вказали, що взагалі не використовують фемінітивів у своїх матеріалах. На думку експертів незалежного моніторингу [9, с. 167] несистемне використання фемінітивів у редакціях говорить про відсутність системної редакційної політики. Натомість якщо окремі журналісти чи журналістки є гендерно чутливими, то вони використовують фемінітиви у своїх публікаціях з власної ініціативи.

Аналіз медіаконтенту провідних регіональних онлайн-медіа України

У межах власного дослідження було проаналізовано 10 найвідвідуваніших регіональних онлайн-медіа з 10 прикордонних областей України. Вибір областей базувався на їхньому межуванні з країнами-сусідами, що можуть містити безпосередній вплив на медіаполе України. Була створена репрезентативна вибірка за допомогою вимірювання аудиторії інструментом SimilarWeb. До вибірки увійшли такі медіа: «Вінниця.info» (Вінницька область), «ВолиньPost» (Волинська область), «Житомир.info» (Житомирська область), «Мукачево.net» (Закарпатська область), «Obozrevatel. Кияни» (Київська область), «VARTA 1» (Львівська область), «РадіоТРЕК» (Рівненська область), «Данкор» (Сумська область), «Інформаційний портал газети «Молодий буковинець» (Чернівецька область), «Gorod.cn.ua.» (Чернігівська область). Методом контент-аналізу було проаналізовано матеріали видань у період з 5 вересня по 25 жовтня 2020. Вибір моніторингового періоду зумовлено терміном дії передвиборчої агітації, що почалася 5 вересня та тривала безпосередньо до 25 жовтня – дня виборів. У процесі роботи були зіставлені попередні результати загальнонаціональних досліджень, виявлені схожі проблеми й помилки. Тому нижче наведено приклади також із загальнонаціональних медіа, щоб наочно проілюструвати ситуацію.

Матеріалів на тему гендерної рівності під час моніторингового періоду було опубліковано мало. Зокрема, більшість з них стосувалася гендерних квот. Онлайн-медіа «Обозреватель» 25.09.2020 поширило новину «У Кам'янському партія “За майбутнє” не візьме участі у виборах через порушення гендерної квоти» [14], у якій повідомляється про неможливість партією “За майбутнє” пройти реєстрацію через порушення гендерної рівності, яка передбачена новим виборчим кодексом. Інша новина від 21.09.2020 була опублікована в онлайн-медіа «Город» під назвою «В Україні на місцеві вибори йде команда досвідчених професіоналів “За майбутнє”» [15]. У ній подано коментар Вікторії Сидорової, чернігівської активістки, яка говорить: *«Факт, що 54 % населення Чернігівщини — це жінки, однак їхнє представництво в органах місцевого самоврядування не більше 20–22 %. Тому, жінки повинні долучитися до управління краєм. Ми повинні активніше долучатися до справ регіону, допомагати людям, творити краще майбутнє»*. Тема гендерної нерівності у матеріалі присутня у вигляді окремого коментаря. До того ж, матеріал є відверто компліментарним, хоч і не маркований, як політична реклама.

На прикладі медіа «Обозреватель» можна простежити також дотримання неупередженості та чутливості при висвітленні жінок-депутаток. Новина Олексія Тітоффа «Марина Порошенко очолила список ЄС на виборах до Київради» [16] від 16.09.2020 подана цілком нейтрально. У ній розповідається про реалізацію гуманітарних та соціальних проєктів героїні та про її мету під час роботи в Київраді. Натомість схожа публікація Карини Бондаренко «Список «Слуг народу» до Київради очолить дружина Кулеби» [17] від 20.09.2020 містить сексизм у заголовку, а саме згадування жінки крізь призму відомого чоловіка. При чому в самій новині йдеться про значні досягнення героїні: *«Кулеба є засновником і керівником громадської організації “Місто – сад”, яка займається урбаністикою. Найбільш відомі її проєкти – сквер Небесної Сотні на вулиці Михайлівській у Києві і парк Шовковичний у Слов’янську Донецької області*. Героїня заслуговує більшого, ніж бути фоном свого чоловіка, тому її ім’я має бути подане у заголовку. До того ж, авторка не використала у матеріалі фемінітиви, називаючи Євгенію Кулебу «засновником» та «керівником», що є виявленням неповаги до героїні та нехтуванням нормами українського правопису.

Аналіз регіональних медіа на предмет використання фемінітивів теж дав певні результати. «Обозреватель» опублікувало новину «Верещук: кияни повинні вирішити, чи хочуть вони ще п’ять років невиконаних обіцянок» [18] від 05.09.2020. Авторка матеріалу, Марія Шевчук, називає героїню фемінітивами на кшталт «депутатка» та «кандидатка». Водночас журналістка того ж медіа, Анна Паскевич, у своєму матеріалі «Кандидати в мери Києва: хто може очолити столицю. Список і біографії» [19] від 16.10.2020 щодо тієї ж Верещук використовує термін «кандидат». Це доводить що використання фемінітивів регіональними мережевими медіа є непостійним і залежить переважно від суб’єктивних поглядів автора чи авторки матеріалу.

Висновки

Результати моніторингу та аналізу контенту 10-х провідних регіональних онлайн-медіа України підтверджують, що тема «Гендерна рівність в політиці» є однією з найменш обговорюваних, попри активну боротьбу проти гендерної дискримінації, значний внесок жінок у політику та запровадження гендерних квот у виборчих списках партій. Наявні матеріали, дотичні до цієї теми, стосуються переважно дотримання партіями гендерних квот та інколи зачіпають проблему дисбалансу жінок і чоловіків у політичній ніші. Загалом, повноцінний дискурс щодо гендерної рівності, зокрема і в політичній сфері, у медіа відсутній.

Під час висвітлення передвиборчої кампанії 2020 у регіональних медіа простежується недотримання журналістами гендерного балансу, неупередженості та чутливості при висвітленні політичних процесів. Зокрема, кількість площі, наданої жінкам значно менша за площу, надану чоловікам. Результати попередніх опитувань та власного дослідження підтверджують, що більшість регіональних медіа надають перевагу саме чоловікам як учасникам політичних процесів. Жінкам рідше надають слово як коментаторкам чи експерткам. Продовжують з’являтися дискримінаційні матеріали, що нівелюють значення жінок у політиці. Найпоширенішими з них є зображення жінок у стереотипних ролях «господині» чи «берегині», акценти на зовнішньому вигляді чи сімейному статусі, а не на думках чи досягненнях. Причиною цього є сформоване суспільством стереотипне уявлення про жінку, як про некомпетентну домогосподарку, призначенням якої є лише турбота про родину, а також небажання окремих журналістів слідкувати за гендерною збалансованістю у своїх матеріалах. Фемінітиви, що є показниками гендерної чутливості редакцій, присутні у матеріалах проаналізованих медіа, однак їх використання є несистемним і залежить переважно від журналіста чи журналістки, що працюють над матеріалом.

Через недотримання медіа гендерної рівності, збалансованості, неупередженості та чутливості при висвітленні політичного життя деформується сприйняття суспільством суб’єктів його функціонування, у результаті чого страждають інтереси як жінок, так і чоловіків. Саме тому журналісти і редакції ЗМІ зобов’язані висвітлювати діяльність кандидатів і кандидаток якомога ширше, незалежно від їхньої статі чи соціального статусу, та забезпечувати однакове й неупереджене ставлення до них шляхом формування громадської думки.

Анотація. В цьому дослідженні описується проблема гендерного дисбалансу в медіа при освещенні політичних процесів. Методом системного аналізу і моніторингу контенту на прикладі матеріалів українських регіональних мереж медіа проаналізоване дотримання ними гендерного рівності, балансу і чутливості в час передвиборчої кампанії 2020 року.

Ключові слова: гендерний баланс, гендерне рівноство, передвиборча кампанія 2020, регіональні онлайн-медіа, сексизм.

Abstract. This study describes the problem of gender imbalance in the media in covering political processes. The method of systematic analysis and monitoring of content on the example of materials of Ukrainian regional online media analyzed their compliance with gender equality, balance and sensitivity during the 2020 election campaign.

Key words: election campaign 2020, gender balance, gender equality, regional online media, Sexism.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гербут Н. представництво жінок у парламенті: європейський досвід та українські реалії. *Наукові записки*. 4(54) URL: https://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/gerbut_predstavtystvo.pdf
2. Національне опитування з питань рівності між чоловіками та жінками в Україні. 2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/17-presentation-2018/29.22.2018Klimpush/%20%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%20%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%8C%20%D1%80%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BC%D1%96%D0%B6%20%D1%87%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B6%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96%20%D0%BB%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202018.pdf>
3. Women in national parliaments. 01.02.2019. URL: <https://data.ipu.org/women-ranking?month=1&year=2019>
4. Вознюк К. Жінки в законі: нюанси гендерної (не) рівності. *Юридична Газета online*. 28.03.2019. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/inshe/zhinki-v-zakoni-nyuansi-gendernoyi-ne-rivnosti.html>
5. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України. № 5207-VI від 06.09.2012 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>
6. «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»: Закон України № 2866-IV від 08.09.2015 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>
7. Про збалансовану участь жінок і чоловіків у процесі прийняття рішень у сфері політики та суспільного життя: Спеціальна рекомендація Кабінету міністрів ЄС державам-членам. 12.03.2003. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_661#Text
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення виборчого законодавства: Закон України № 805-IX від 16.07.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-IX#Text>
9. Перший проміжний звіт за результатами незалежного моніторингу висвітлення в онлайн-медіа та соціальній мережі Facebook місцевої виборчої кампанії в Україні / О. Бурмагін, Д. Дуцик, Є. Кузьменко, О. Юркова. К., 2020. 176с.
10. 41 % журналістів вважає, що гендерний баланс ускладнить їм роботу, – дослідження ІМІ. *Інститут масової інформації*. 03.03.2021. URL: https://imi.org.ua/monitorings/41-zhurnalistiv-vvazhaye-shho-gendernyj-balans-uskladnyt-yim-robotu-doslidzhennya-imi-i37923?fbclid=IwAR09nzvIaZCZ-ZmHmUPK3Tk8nrlkFk6SbouOICP66pmFY_NB9e6miwIHZRU
11. Інформаційне забезпечення виборів: Виборчий кодекс України № 396-IX від 19.12.19. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
12. 8. Рекомендація CM/Rec(2019)1 Комітету міністрів державам-членам щодо запобігання сексизму та боротьби з ним. 27.03.2019. URL: <https://rm.coe.int/cm-rec-2019-sexism-ukr-rev-ps-no-track-changes-fin-with-content-al/1680953cb8>
13. Сучасне розуміння маскуліності: ставлення чоловіків до гендерних стереотипів і насильства щодо жінок. Київ, 2018. URL: https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%B5%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%83%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf

14. Закревська С. У Кам'янському партія «За майбутнє» не візьме участі у виборах через порушення гендерної квоти. *Обозреватель*. 25.09.2020. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/dnipro/politics/kamyanskomu-partiya-za-majbutne-ne-vizme-uchasti-u-viborah-cherez-porushennya-gendernoi-kvoti.htm>

15. Василенко В. В Україні на місцеві вибори йде команда досвідчених професіоналів «За майбутнє». *Gorod.cn.ua*. 21.09.2020. URL: <https://www.gorod.cn.ua/news/gorod-i-region/120385-v-ukrayini-na-miscevi-vibori-ide-komanda-dosvidchenih-profesionaliv-za-majbutne.html>

16. Тітофф О. Марина Порошенко очолила список ЄС на виборах до Київради. *Обозреватель*. 16.09.2020. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/kiyany/politics/marina-poroshenko-ocholila-spisok-es-na-viborah-do-kiivradi.htm>

17. Бондаренко К. Список «Слуг народу» до Київради очолить дружина Кулеби. *Обозреватель*. 20.09.2020. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/politics/spisok-slug-narodu-do-kiivradi-ocholit-druzhina-kulebi-zmi.htm>

18. Шевчук М. Верещук: кияни повинні вирішити, чи хочуть вони ще п'ять років невиконаних обіцянок». *Обозреватель*. 05.09.2020. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/kiyany/vereschuk-kiyani-povinni-virishiti-chi-hochut-voni-sche-pyat-rokiv-nevikonanih-obitsyanok.htm>

19. Паскевич А. «Кандидати в мери Києва: хто може очолити столицю. Список і біографії». *Обозреватель*. 16.10.2020. URL: <https://news.obozrevatel.com/ukr/politics/kandidati-v-meri-kieva-hto-mozhe-ocholiti-stolitsyu-spisok-i-biografii.htm>

УДК 811.72-92=161.2

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ МОВИ АВСТРАЛІЙСЬКИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

М. С. Данилюк, М. М. Юрковська

Анотація. У даному дослідженні розглядаються джерела та процес формування австралійського варіанту англійської мови а також його особливості в мові сучасних австралійських періодичних видань та відтворення текстів австралійської англійської українською мовою. Методами опрацювання наукових джерел, присвячених австралійському варіанту англійської мови стали: діахронічний аналіз – для розкриття історії розвитку австралійського варіанту англійської мови; синхронічний аналіз для дослідження словникового складу мови, його лексичних, фонетичних, словотвірних та граматичних особливостей, зокрема у мові періодичних видань Австралії. У дослідженні набуло подальшого розвитку вивчення історії формування та розвитку, а також сучасного стану австралійського варіанту англійської мови, зокрема у періодичних виданнях Австралії.

Ключові слова: австралійська англійська, джерела австралійського варіанту англійської мови, сленгізми, особливості перекладу.

Національні варіанти є особливими формами функціонування єдиної літературної мови відповідно до умов, потреб та традицій нації – носіїв даної мови [1]. При дослідженні диверсифікаційної варіативності англійської мови враховувалися лінгвокультурний та соціолінгвістичний чинники.

Основні розбіжності між національними варіантами англійської мови лежать у площині лексичної структури: національно-марковані одиниці, реалії, фонові лексика, конотативна лексика. Спостерігаються відмінності на фонетичному рівні: вимова дифтонгів ([eɪ] = [aɪ]), видозміна приголосних, назалізація тощо. На морфологічному рівні відмічені специфічні афікси, скорочення слів, редукції основ, наприклад: «-za – Shazza», «postie = postman»). На рівні граматичних конструкцій спостерігається субституція вектору недоконаного стану минулої дії вектором доконаності (PresentProgressive/Past Simple), передача родового відмінка називним. Лексико-граматичні та інші варіації також викликають певні труднощі при перекладі з національно-територіальних варіантів англійської мови українською мовою.

При перекладі автентично маркованих лексичних одиниць діють наступні принципи перекладу реалій: транскрипція (наприклад, «creek» – «крік») (епізодична ріка, що всихає в